

Briselē, 15.12.2014.
COM(2014) 733 final

KOMISIJAS ZIŅOJUMS PADOMEI UN EIROPAS PARLAMENTAM

ES Platformas finansējuma kombinēšanai ārējās sadarbības ietvaros paveikto laikā no tās izveides līdz 2014. gada jūlija beigām

1. IEVADS

Pārmaiņu programmā tiek uzsvērts, ka ES ārējās sadarbības galvenā prioritāte ir atbalsts iekļaujošai izaugsmei un darbavietu radīšana. Šajā sakarā finansējuma kombinēšana ir atzīta par svarīgu instrumentu papildu līdzekļu piesaistīšanai un ES palīdzības ietekmes palielināšanai.

Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmumu Nr. 1080/2011/ES (2011. gada 25. oktobris) par ES garantijām Eiropas Investīciju bankas (EIB) ārējiem aizdevumiem, Padome un Eiropas Parlaments (EP) lūdza Komisiju izpētīt un pēc tam sniegt ziņojumu par “ES platformas ārējai sadarbībai un attīstībai” izveidi nolūkā optimizēt to mehānismu darbību, kuru mērķis ir kombinēt dotācijas un aizdevumus ārējās darbības jomā.

Savā turpmākajā 2012. gada 26. oktobra ziņojumā Padomei un Eiropas Parlamentam Komisija ierosināja izveidot jaunu ES Platformu finansējuma kombinēšanai ārējās sadarbības ietvaros (*EUBEC*) kā Komisijas ekspertu grupu. Tādējādi platformas darbība tika oficiāli uzsākta politikas grupas pirmajā sanāksmē, kas notika 2012. gada 14. decembrī.

Saskaņā ar apņemšanos, ka Komisija sniegs ziņojumus EP un Padomei, šis dokuments ir pirmais šāds ziņojums un aptver paveikto platformas ietvaros laikā no tās izveides 2012. gada 14. decembrī līdz 2014. gada jūlijam, kad tā beidza pastāvēt.¹

Komisija ir vadījusi platformas sanāksmes un kopā ar EĀDD, dalībvalstīm, EP un finanšu iestādēm (FI) ir aktīvi piedalījusies gan politikas veidošanas, gan tehniskā līmenī. Komisija atzīst sadarbības pievienoto vērtību un sasniegtos rezultātus, kā tas atspoguļots šā ziņojuma ieteikumos.

Ar platformas uzdevumiem netiek aizstātas vai dublētas esošās lēmumu pieņemšanas struktūras.

2. MĒRĶI

Komisijas 2012. gada 26. oktobra ziņojumā Padomei un Eiropas Parlamentam tika norādīts platformas vispārējais mērķis un darbības joma.

Platformai vajadzētu uzlabot ES attīstības un ārējās sadarbības finansējuma kombinēšanas mehānismu kvalitāti un efektivitāti, pienācīgi ņemot vērā politikas regulējumus, kas nosaka ES attiecības ar dažādām partnervalstīm, jo īpaši ES attīstības, kaimiņattiecību un paplašināšanās politiku.

Platformai vajadzētu sniegt norādījumus par to, kā saskaņojami galvenie principi attiecībā uz finansējuma kombinēšanas darbībām, vienlaikus paredzot diferencēšanu pa nozarēm un reģioniem.

Platformai visos ģeogrāfiskajos reģionos vajadzētu būt vērstai uz nozarēm, kurās finanšu instrumentus var izmantot vislietderīgāk.

Platformai vajadzētu arī palīdzēt stiprināt finansējuma kombinēšanas darbību saskaņotību ar ES politiku.

¹ Tā kā platforma ir reģistrēta **Komisijas ekspertu grupa E02852**, papildu informācija par darba dokumentiem vai ziņojumiem ir atrodama šādā tīmekļa vietnē: <http://ec.europa.eu/transparency/regexpert/index.cfm>

3. PĀRSKATS PAR PLATFORMAS DARBU 2013.–2014. gadā

Platformu veido politikas grupa un tehniskās grupas.

Politikas grupa

Politikas grupu veido ES dalībvalstu pārstāvji, EĀDD un Komisija, kā arī pieaicinātie EP pārstāvji. Citi dalībnieki var tikt uzaicināti piedalīties kā novērotāji.

Platforma uzsāka darbu politikas grupas pirmajā sanāksmē (2012. gada 14. decembrī), kurā vienojās par darba plānu 2013. gadam, kas tika pārskatīts 2013. gada jūnijā un 2013. gada decembrī. Politikas grupa ir tikusies piecas reizes: 2012. gada un decembrī, 2013. gada jūnijā un decembrī un 2014. gada aprīlī un jūlijā, un, Komisijai piedaloties, apsprieda tehnisko grupu darbu, kā arī citas izvēlētas tēmas, piemēram, par ES finansējuma kombinēšanas mehānismu turpmāko pārvaldību un par ārpussavienības FI lomu ES finansējuma kombinēšanas mehānismos.

Tehniskajā darbā iesaistītās FI tika aicinātas piedalīties politikas grupas sanāksmēs kā novērotājas. Komisija vada sanāksmes un pilda sekretariāta funkciju, nodrošinot koordināciju un saziņu.

Tehniskās grupas

Tehniskās grupas (TG) veido Komisija, EĀDD, FI un vairāki dalībvalstu pārstāvji. EP pārstāvji arī piedalās platformas darbā tehniskā līmenī. Dalībnieku saziņa un zināšanu apmaiņa ir bijusi būtiska un savstarpēji izdevīga pieredze.

Līdz šim tika izveidotas piecas īpašas TG, kuras papildina vairākas starpnozaru TG sanāksmes. Tās tika vērstas uz turpmāk izklāstītu mērķu sasniegšanu.

TG 1 “Esošo finansējuma kombinēšanas mehānismu pārskats”, TG 2 “Finansējuma kombinēšanas darbību veicināšana”, Rezultātu novērtēšanas sistēma (RNS), TG 3 “Procesu pilnveide”, TG 4 “Finanšu instrumentu izmantošanas sekmēšana”, TG 5 “Līgumu slēgšana, uzraudzība un ziņošana”.

Šo tehnisko darbu papildināja ar četriem darbsemināriem par šādām tēmām: a) “**Klimata pārmaiņu jautājuma iekļaušana** finansējuma kombinēšanas mehānismos”, b) “**Parāda atmaksājāmība**”, c) “**Finansējuma kombinēšana un oficiālā attīstības palīdzība**” un d) apaļā galda diskusija ar Eiropas Eksporta kredīta aģentūrām (EKA).

EP aktīvi piedalījās platformas diskusijās gan politikas grupā, gan tehniskajās grupās.

Pilsoniskās sabiedrības un privātā sektora līdzdalība

Ar pilsoniskās sabiedrības organizāciju (PSO) pārstāvjiem noritēja četras tikšanās – divas 2013. gada 30. aprīlī un 24. jūlijā, prātavētras sesija par privātā finansējuma piesaistīšanu kombinētajā finansējumā, kuru 2013. gada 26. novembrī organizēja Eiropas attīstības dienas ietvaros un kura bija vērsta uz PSO un privātā sektora investoriem, un vēl viena tikšanās 2014. gada 3. jūlijā ar PSO un privātā sektora līdzdalību.

4. TEHNISKO GRUPU DARBS

4.1. PASTĀVOŠO FINANSĒJUMA KOMBINĒŠANAS MEHĀNISMU IZVĒRTĒJUMS

Pirmais tehniskais darbs platformas ietvaros bija pastāvošo ES finansējuma kombinēšanas mehānismu plaša izvērtēšana un labākās prakses apmaiņa, izdarot šādus secinājumus:

i) Pastāvošo ES finansējuma kombinēšanas mehānismu atbalsts ES ārējās politikai ir vērtējams pozitīvi, lai gan darbību izstrādes pārbaudes / novērtējuma / atlases, uzraudzības un ziņošanas procedūras ir vēl vairāk jāvienkāršo, jāsaprot un jāuzlabo.

ii) Ir sasniegts finansējuma kombinēšanas mehānismu mērķis mobilizēt ievērojamus publiskos līdzekļus ieguldījumu projektu finansēšanai ES ārējās politikas atbalstam. Finanšu instrumentus (piemēram, riska kapitālu, garantijas, procentu likmju subsīdijas) ir iespējams izmantot vēl plašāk.

iii) Attiecībā uz uzraudzības un ziņošanas sistēmu ir jāveic turpmāki uzlabojumi gan mehānisma, gan projektu līmenī.

iv) Projekti, ko finansē no finansējuma kombinēšanas mehānismiem, aptver dažādas nozares un tie var būt dažāda apjoma, kā arī izmantot dažāda veida atbalstu atkarībā no vajadzībām. Šis elastīgums neapšaubāmi veicina projektu portfeļa atbilstību un kvalitāti, dodot iespēju Komisijai noteikt darbības prioritātes atkarībā no reģiona konkrētajām politikas jomām un vajadzībām. Aktīvāka ES delegāciju dalība projektu saraksta izstrādē vēl vairāk palielinātu projektu portfeļa atbilstību.

v) FI projektu izstrādi un sagatavošanu veic saskaņā ar pamatotiem procesiem un standartiem, un projektu priekšlikumus novērtē ar salīdzinošās izvērtēšanas mehānismu palīdzību, kā arī Komisijas / EĀDD iekšējā izvērtēšanā. Dotācijas pievienotā vērtība ir uzrādīta projekta dokumentācijā un to novērtē izvērtēšanas procesā, tomēr, lai sekmētu novērtēšanu, to vajadzētu vēl precizēt un analizēt pieteikuma veidlapā. Būtu jāsaprot finansālās sviras aprēķini un dotāciju pieteikuma veidlapas un vēl vairāk jāuzlabo FI sniegtās informācijas kvalitāte, lai padarītu efektīvākus novērtēšanas / atlases, uzraudzības un ziņošanas procesus.

vi) Viens no galvenajiem finansējuma kombinēšanas mehānismu panākumiem ir uzlabotā koordinācija, informācijas apmaiņa un sadarbība starp Eiropas palīdzības sniedzējiem, kā arī – mazākā mērā un konkrētos reģionos – ar trešo valstu palīdzības sniedzējiem. Tas panākts, gan līdzdarbojoties dažādiem palīdzības sniedzējiem no ES finansējuma kombinēšanas mehānismu oficiālajām pārvaldības struktūrām, gan ar neformālu koordināciju vietējā vai galveno biroju līmenī vai arī dažādu spēkā esošo saprašanās memorandu ar ES / Komisiju ietvaros. Tomēr jāuzsver, ka pieci galvenie Eiropas partneri pārstāv lielu daļu līdz šim apstiprināto darbību. Tāpēc būtu jāveicina ES palīdzības sniedzēju plašāka līdzdalība minētajos mehānismos. Varētu arī vairāk iesaistīt trešo valstu palīdzības sniedzējus. Šis jautājums platformas kontekstā tika turpmāk apspriests, secinot, ka attiecīgās finansējuma kombinēšanas sistēmas valdei vajadzētu mērķtiecīgi pārbaudīt trešo valstu FI un jo īpaši reģionālās bankas, kas darbojas kā vadošās FI, pamatojoties uz to sniegto īpašu pievienoto vērtību konkrētā projektā vai reģionā. Turklāt, gadījumos, kad trešo valstu FI jau ieņem vadošo lomu konkrētos finansējuma kombinēšanas mehānismos, to loma būtu jāsauglabā, ar noteikumu, ka ir izpildīti nosacījumi attiecībā uz to pievienoto vērtību. Eiropas un trešo valstu FI savstarpējā koordinācija un sadarbība joprojām ir ārkārtīgi nozīmīga, un šā iemesla dēļ trešo valstu FI būtu jāaicina piedalīties attiecīgajās sanāksmēs novērotāju statusā.

vii) Parasti partnervalstis / reģioni jau no paša sākuma tehniskā līmenī piedalās katrā projektā, līdzdalība ir galvenā tādas palīdzības iezīme, kas sniegta aizdevuma veidā. Partnervalstīm / reģioniem būtu sistemātiski, piemērotā līmenī jāiesaistās projekta izstrādes un sagatavošanas posmā (notikušās apspriedes būtu jādokumentē dotācijas pieteikuma veidlapā). Attiecībā uz katru partnervalsti / reģionu koordinācija starp ES delegācijām un FI jāveic vietējā līmenī, lai nodrošinātu maksimālu attīstības ietekmi projektiem, ko finansē no finansējuma kombinēšanas mehānismiem. Saistībā ar iepriekšminētajiem punktiem tika veikts papildu tehniskais darbs, kā sīkāk norādīts turpmāk.

4.2. FINANSĒJUMA KOMBINĒŠANAS DARBĪBU EFEKTIVITĀTES, PĀRREDZAMĪBAS UN PĀRSKATATBILDĪBAS UZLABOŠANA – REZULTĀTU NOVĒRTĒŠANAS SISTĒMA, PROCESU PILNVEIDE – LĪGUMU SLĒGŠANA, UZRAUDZĪBA UN ZIŅOŠANA

Ņemot vērā iepriekšminēto pastāvošo finansējuma kombinēšanas mehānismu pārskatīšanu un līdzšinējo pieredzi, tehniskais darbs, kas konkrēti vērsts uz 3 galveno problēmjautājumu risināšanu, tika sadalīts starp TG 2, TG 3 un TG 5.

1) Uzlabota finansējuma kombinēšanas projektu tehniskā novērtēšana

Tika strādāts pie tā, lai vēl vairāk uzlabotu projektu novērtēšanas procesu, pēc iespējas saskaņojot novērtēšanas kritērijus visos mehānismos saskaņā ar labāko praksi.

Tehniskā darba rezultātā tika uzlabota un saskaņota **dotācijas pieteikuma veidlapa**, kas izmantojama dažādiem ES finansējuma kombinēšanas mehānismiem. Tika sagatavotas **sīki izstrādātas vadlīnijas** nolūkā tās pievienot pieteikuma veidlapai, lai pieteikuma iesniedzējiem nodrošinātu informāciju un skaidrojumu par to, kā aizpildīt minēto veidlapu. Jaunajās vadlīnijās jo īpaši izskaidrots, kā būtu jāpamato un strukturēti un izmērāmi jāizklāsta pieprasītās dotācijas komplementaritāte un svira, vienlaikus vajadzības gadījumā plašāk izklāstot citas jomas, piemēram, projekta finanšu struktūru. Vides un sociālo aspektus izvērtē saskaņā ar ES standartiem, kā tas ir attiecībā uz jebkuru ES finansēto projektu. Parāda atmaksājāmības jautājums ir skaidri iekļauts, pamatojoties uz notikušo darbsemināru ar SVF kolēģiem. Turklāt saistībā ar jauno rezultātu novērtēšanas sistēmu ir ieviesta jauna iedaļa par rādītājiem (skatīt turpmāk). 2014. gada sākumā tika ieviesta jauna pieteikuma veidlapa, kas paredzēta jaunajiem projekta priekšlikumiem visos *DEVCO* pārvaldītajos mehānismos. Pamatojoties uz *EUBEC* paveikto darbu, RIS (Rietumbalkānu ieguldījumu sistēmas) uzdevumgrupa turpina vienkāršot un uzlabot ekspluatācijas procedūras.

2) Standardizētas rezultātu novērtēšanas sistēmas izstrāde

Ir veikts tehniskais darbs, lai izstrādātu jaunu rezultātu novērtēšanas sistēmu nolūkā palīdzēt Komisijai un FI *ex ante* sniegt informāciju par mehānismu ietvaros atbalstīto projektu sagaidāmajiem rezultātiem un *ex post* izvērtēt to finansēšanas darbību rezultātus, kā arī turpmāk uzlabot ziņošanu par mehānismu sasniegumiem, ņemot vērā jaunās Finanšu regulas prasības, Komisijas rezultātu sistēmas, kā arī ES ārējās sadarbības politikas prioritātes un mērķus.

Rezultātā tapa saskaņota sistēma, kas sastāv no **kopīga rezultātu rādītāju kopuma, kas atspoguļo projektu tiešos un sagaidāmos rezultātus**. Rādītāju izvēli noteica vairāki apsvērumi, piemēram, (cita starpā) saskaņotība ar mehānisma mērķiem un prioritātēm, ES ārējās sadarbības politikas mērķiem, Finanšu regulu un FI pašreizējo praksi, kā arī apkopošanas un plašas sabiedrības informēšanas iespējas. Minētajā sistēmā ietverta definīcija katram rādītājam, par kuru panākta vienošanās, un pieteikuma iesniedzējiem tiek prasīts kvalitatīvi raksturot ierosinātā projekta paredzamo ietekmi. Jaunā rezultātu sistēma ir iestrādāta jaunajā pieteikuma veidlapā un vadlīnijās, (skat. iepriekš) un 2014. gada sākumā tā ir ieviesta attiecībā uz jaunajiem projektu priekšlikumiem.

3) Līgumu slēgšanas, uzraudzības un ziņošanas harmonizācija

Tehnisko darbu veica Komisija, EĀDD dienesti galvenajā mītnē un delegācijās, kā arī FI. TG galvenais mērķis bija saskaņot un paātrināt līguma slēgšanas procesu mehānismu ietvaros, izstrādājot atbilstīgas un sīki izstrādātas pamatnostādnes, kas veicinās būtiskas, līguma noslēgšanai nepieciešamās informācijas iekļaušanu projektu informācijas lapās, ko iesniedz mehānismu pārvaldības struktūrām, nolūkā vienkāršot līgumu slēgšanu par projektiem. TG 5 pievērsās projekta informācijas lapā vispirms iekļaujamo līguma definīciju un procesu skaidrošanai un precizēšanai, lai nodrošinātu pilnīgu izpratni par projekta īstenošanu, finanšu plūsmu un katras ieinteresētās personas atbildību. Tādēļ efektivitātes nolūkā sīki izstrādātajās vadlīnijās par to, kā aizpildīt pieteikuma

veidlapu, tika iekļauta atbilstoša līguma informācija. Turklāt tika noteikts ieteikumu kopums / labākās prakses piemēri attiecībā uz ziņošanu un uzraudzību, pamatojoties uz Komisijas un FI esošo pieredzi, kas gūta projektu īstenošanas laikā, kā arī tiesiskā regulējuma prasības, kas piemērojamas finanšu instrumentiem saskaņā ar Finanšu regulu.

Komisija atzinīgi vērtē platformas centienus arī turpmāk nodrošināt strukturētu, pārredzamu un efektīvu projektu atlases procesu, tostarp efektīvus līgumu noslēgšanas procesus, kā arī pienācīgas, uz rezultātiem vērstas uzraudzības un ziņošanas procedūras, kas ir atbilstoši pamatotas ar saistošām un aktuālām tiesību aktu prasībām.

Komisija atzīst, ka platformas ietvaros panākts būtisks progress, izstrādājot jaunus, saskaņotus rīkus, kas izmantojami attiecībā uz visiem finansējuma kombinēšanas mehānismiem, piemēram, uzlabotā pieteikuma veidlapa un pievienotās vadlīnijas.

4.3. FINANŠU INSTRUMENTU TURPMĀKA ATTĪSTĪBA

Tirgus ieguldījumi ir galvenais attīstības virzītājspēks un svarīgs rādītājs, pēc kura attīstītās ekonomikas var atšķirt no mazāk attīstītām. Kā piemēru var minēt banku aizdevumus maziem un vidējiem uzņēmumiem, valsts un privāto uzņēmumu ieguldījumus enerģijas ražošanā vai svarīgus infrastruktūras projektus, piemēram, ceļu un dzelzceļu būvi.

Īpašu finanšu instrumentu (piemēram, garantiju, pašu kapitāla, vietējās valūtas riska un citu riska dalīšanas mehānismu) plašāka izmantošana ir pamatota ar nepieciešamību pēc iespējas efektīvāk izmantot ierobežotos pieejamos budžeta līdzekļus, kā arī ar novērtējumu, kas liecina, ka dotācijas ne vienmēr ir labākais instruments, lai attīstītu minētos saimnieciskās darbības veidus, un dažkārt to izmantošana cieš neveiksmi.

Īpašus finanšu instrumentus var būt ieteicams izmantot, ja tirgus dalībnieki, kas var ietvert attīstības finanšu iestādes, tirgus nepilnību dēļ nenodrošina citādi finansiāli dzīvotspējīgiem projektiem vajadzīgo finansējumu pietiekamā daudzumā vai ar atbilstošiem nosacījumiem.

Papildus tirgus nepilnību vai neapmierinošu stāvokļu ieguldījumu jomā risināšanai ir nepieciešams nodrošināt skaidri definētu finanšu instrumentu komplementaritāti (pievienoto vērtību), kā arī attiecībā uz ES budžeta līdzekļiem – sviru, un to veidolā jānodrošina interešu saskaņotība starp Komisiju un tās īstenošanas partneriem.

Pamatojoties uz iepriekš minēto un platformas dalībnieku praktisko pieredzi, platformas ietvaros izvēlējās vairākas jomas, attiecībā uz kurām būtu sīkāk jāizpēta iepriekš minēto finanšu instrumentu plašāka izmantošana, piemēram, infrastruktūras, MMVU, lauksaimniecības un sociālā joma. Lai gan ES atbalsta veids un līmenis ir jāizvērtē, atsevišķi ņemot vērā katru projektu, platformas ietvaros nostiprinājās daži pamatprincipi par minimālajām prasībām, maksimālā atbalsta robežvērtībām un mehānismiem, ar ko nodrošina interešu saskaņošanu starp Komisiju un atbilstīgo finanšu iestādi, kas īsteno projektu.

Komisija atbalsta to, ka platformas ietvaros tiek sekmēta finanšu instrumentu turpmāka izmantošana. Tā kā šie finanšu instrumenti ir salīdzinoši sarežģīti produkti, to veidols būs rūpīgi pielāgots katras partnervalsts darbības videi.

Turklāt Komisija attiecībā uz finanšu instrumentiem piemēros ES pamatprincipu: neparedzēto izdevumu saistību nepieļaušanas noteikumu, kas paredz, ka ES finansiālās saistības, kuras izriet no finanšu instrumenta, nekādā gadījumā nepārsniedz tam noteiktās attiecīgās budžeta saistības.

5. ES FINANSĒJUMA KOMBINĒŠANAS MEHĀNISMU TURPMĀKĀ PĀRVALDĪBA

Lai uzlabotu finansējuma kombinēšanas darbību efektivitāti attiecībā uz to politikas mērķu sasniegšanu, proti, mazināt nabadzību un veicināt sociālekonomisko attīstību, kā arī to pārvaldības efektivitāti, tostarp darījumu izmaksu samazināšanu, platformas ietvaros tika panākta vienošanās par 4 kombinēšanas sistēmu izveidi saskaņā ar finansēšanas instrumentiem (EAF – EKI – ASI – IPA). Tajā pašā laikā, lai spētu pievērsties dažādām reģionālā līmeņa stratēģiskajām prioritātēm, palielināt politikas ietekmi un efektīvi izmantot kombinēšanas darbības politikas dialoga veicināšanai, kā arī ziņošanas nolūkā, tiek ierosināts katras sistēmas ietvaros pēc ģeogrāfiskā principa izraudzīties noteiktus “mehānismus”.

Finansējuma avots galvenokārt būs dažādu instrumentu paspārnē esošās reģionālās programmas, un tas tiks piešķirts saskaņā prioritātēm un mērķiem, kas noteikti plānošanas dokumentos, dialogā ar partnervalstīm un attiecīgajās reģionālajās organizācijās. Nepieciešamības gadījumā, atbilstīgi situācijai, finansējumu varētu piešķirt no konkrētās valsts / reģionālās programmas², lai atbalstītu šo valstu / reģionu mērķus un prioritātes saskaņā ar attiecīgajiem plānošanas dokumentiem. Ja ES dalībvalstis vai citi līdzekļu devēji ir ieinteresēti iesaistīties finansējuma kombinēšanas darbībās, tas tiks darīts, izmantojot īpašu(-s) fondu(-s). Katrai kombinēšanas sistēmai būs viena pārvaldes struktūra, kas pārvaldīs Komisijas līdzekļus, kā arī ES dalībvalstu un citu līdzekļu devēju ieguldījumus, izmantojot īpašus fondus. Šī sistēma attieksies uz visiem reģioniem, tostarp Āfriku. Pamatojoties uz *EUBEC* paveikto darbu, RIS uzdevumgrupa turpina vienkāršot un uzlabot attiecīgo pārvaldes struktūru.

Lēmumu pieņemšanas procedūra tiks organizēta 2 līmeņu struktūrā. Atzinumi par projektu priekšlikumiem tiks izstrādāti valdes līmenī. Minētie atzinumi tiks izstrādāti, veicot novērtējumu tehniskā līmenī.

Valdes³, kuras vada Komisija, veido EĀDD, ES dalībvalstis kā balsstiesīgie locekļi, un FI kā novērotājas. Tās būs atbildīgas par atzinumu izstrādi attiecībā uz atsevišķām kombinēšanas darbībām, norādījumu sniegšanu iesaistītajām iestādēm, projektu saraksta izstrādes uzraudzīšanu un pārskatīšanu, projektu rezultātu izskatīšanu un apstiprināto projektu portfeļu uzraudzīšanu, kā arī vajadzības gadījumā par īpašu zināšanu piesaistīšanu no FI, nodrošinot darba dalīšanu.

Projektu priekšlikumu **tehniskais novērtējums** ietvers regulāras tehniskas sanāksmes, ko vadīs Komisija (vajadzības gadījumā, iesaistot attiecīgo ĢD), piedaloties EĀDD⁴ un FI, nolūkā apspriest projektu sarakstu un novērtēt projektus, kas iesniedzami valdēm.

Uzlabotā (un saskaņotā) projekta pieteikuma veidlapa, kas izstrādāta platformas ietvaros, jau ir ieviesta un palīdz nodrošināt strukturētu, pārredzamu un efektīvu projektu atlases procesu⁵.

Sekretariāts atbalsta valdi tās uzdevumu izpildē, sniedz atbalstu komunikācijas pasākumu organizēšanā un saziņas stratēģijas vispārējā īstenošanā, organizē priekšlikumu novērtēšanu tehniskā līmenī un ir galvenais kontaktpunkts visām ieinteresētajām personām, kas iesaistītas kombinēšanas sistēmās. Sekretariāta struktūra un darbības būs jāpielāgo saskaņā ar jauno vispārējo struktūru un lēmuma pieņemšanas procesu; Komisija nodrošinās, ka katras ES finansējuma kombinēšanas sistēmas un attiecīgo mehānismu sekretariāts apsver iespēju īpašu uzdevumu izpildei izmantot ārpalpojumus.

² Kā arī mazākā mērā – no tematiskajām programmām.

³ RIS gadījumā to sauc par koordinācijas komiteju, kurā EĀDD nav iesaistīts.

⁴ EĀDD nav iesaistīts RIS projektu priekšlikumu tehniskajā novērtēšanā.

⁵ Rietumbalkānu ieguldījumu sistēmā, atspoguļojot faktu, ka galvenie pieteikuma iesniedzēji ir saņēmējvalstis.

Ierosinātā pārskatītā **lēmumu pieņemšanas procesa** mērķis ir racionalizēt, vienkāršot un uzlabot lēmumu pieņemšanas procesa efektivitāti, kā arī nodrošināt atbilstību jaunās Finanšu regulas prasībām, proti, tam, ka projektu īstenošanai jānotiek netiešas pārvaldības veidā. Pārskatītajā lēmumu pieņemšanas procesā iekļauti šādi aspekti: i) uzlabota agrīnās stadijas koordinācija, kas nodrošina to, ka resursi ir vērsti uz noteiktām prioritātēm, ii) plašāka un uzlabota tehniskā novērtēšana, lai vēl vairāk uzlabotu kvalitāti un veicinātu pieredzes apmaiņu, pēc vajadzības piesaistot konkrētu zinātību no FI, iii) lielāka elastība ar piemērotāku laika ieguldījumu tehniskajam novērtējumam atbilstoši katra priekšlikuma relatīvajai sarežģītībai un iv) vispārējs procesa posmu skaita samazinājums. Kad priekšlikums ir novērtēts kā tehniski gatavs, vadošā FI⁶ varēs iesniegt galīgo pārskatīto pieteikuma veidlapu sekretariātam, ar mērķi to iesniegt valdei.

Attiecībā uz *DEVCO* pārvaldītajām finansējuma kombinēšanas sistēmām **Komisija, EĀDD un dalībvalstis** rīkos dialogu par stratēģiskām ievirzēm un galvenajām vadlīnijām **ar saņēmējām valstīm un attiecīgajām reģionālajām organizācijām** (ko kopā vadīs EĀDD un Komisija). To var realizēt vai nu esošajos reģionālajos vai apakšreģionālajos politikas koordinācijas forumos, vai, ja nav šādu piemērotu forumu, īpaši šim mērķim paredzētās stratēģiskās sanāksmēs, pamatojoties uz attīstības sadarbības līdzdalības principu. Attiecībā uz RIS jau notiekošā diskusija ar saņēmējvalstīm stratēģiskā līmenī ir vēl vairāk jānostiprina, veicinot “nozares sarakstu” izveidi attiecībā uz katru valsti.

Pilsoniskās sabiedrības iesaistīšanos projektu līmenī pašreiz pārvalda FI, kas ietilpst to projektu apstiprināšanas un pārvaldības procesos; tās vai nu nodrošina, ka projekta virzītājs veic attiecīgo sabiedrisko apspriešanu, vai dara to nepastarpināti. Delegācijām / ģeogrāfiskajām vienībām būtu jānodrošina sadarbība ar vietējās pilsoniskās sabiedrības pārstāvjiem saskaņā ar vispārpieņemto praksi attiecībā uz īstenošanas kārtības citiem aspektiem. Turklāt Komisija vēl pastiprinās centienus nolūkā veicināt pilsoniskās sabiedrības organizāciju, tostarp reģionālo, piekļuvi informācijai mehānismu līmenī. Par finansējuma kombinēšanas tēmu Briselē tika organizētas regulāras sanāksmes ar PSO.

6. PĀRSKATS PAR SECINĀJUMIEM UN IETEIKUMI

- 1) Pamatojoties uz līdzšinējo pieredzi, ir vērojamas pozitīvas iezīmes attiecībā uz pastāvošo ES finansējuma kombinēšanas mehānismu panākumiem ES ārējās politikas atbalstīšanā.
- 2) Paveiktā tehniskā darba rezultātā tika uzlabota un saskaņota dotācijas pieteikuma veidlapa, kas izmantojama dažādiem ES finansējuma kombinēšanas mehānismiem. Tika sagatavotas sīki izstrādātas vadlīnijas nolūkā tās pievienot pieteikuma veidlapai, lai pieteikuma iesniedzējiem nodrošinātu informāciju un skaidrojumus par to, kā aizpildīt minēto veidlapu. Tika skaidri ieviests parāda atmaksājamības aspekts, un pašlaik notiekošā SVF regulējuma pārskatīšana tiks ņemta vērā.
- 3) Tika izstrādāta jauna rezultātu sistēma, kas tika iekļauta jaunajā pieteikuma veidlapā un vadlīnijās (skat. iepriekš).

Komisija atzinīgi vērtē platformas centienus arī turpmāk nodrošināt strukturētu, pārredzamu un efektīvu projektu atlases procesu, tostarp efektīvus līgumu noslēgšanas procesus, kā arī pienācīgas, uz rezultātiem vērstas uzraudzības un ziņošanas procedūras, kas ir atbilstoši pamatotas ar saistošām un aktuālām tiesību aktu prasībām un saskaņotas ar ES ārējās sadarbības politikas prioritātēm un mērķiem.

Šajā sakarā Komisija atzīst, ka platformas ietvaros panākts būtisks progress, izstrādājot jaunus, saskaņotus rīkus, kas izmantojami attiecībā uz visiem finansējuma kombinēšanas mehānismiem, piemēram, uzlabotā pieteikuma veidlapa un pievienotās vadlīnijas.

⁶ Tikai attiecībā uz *DEVCO* pārvaldītajiem mehānismiem.

4) Ir noteiktas vairākas jomas, attiecībā uz kurām būtu sīkāk jāizpēta īpašu finanšu instrumentu plašāka izmantošana. Tās noteiktas, pamatojoties uz to praktisko nozīmi, un arī nolūkā norādīt uz jomām, kurās saskaņā ar finansējuma kombinēšanas mehānismiem būtu jāveic turpmākas darbības:

- infrastruktūras projekti un MMVU – garantijas, pašu kapitāls, citi riska dalīšanas mehānismi;
- jaunās jomas: lauksaimniecība, sociālā un citas jomas – garantijas un riska dalīšanas mehānismi.

Komisija atbalsta platformas ietvaros paustos ieteikumus attiecībā uz ES finansējuma kombinēšanas sistēmām, proti, plašāk izmantot īpašus finanšu instrumentus, jo īpaši infrastruktūras, MMVU, lauksaimniecības un sociālajā jomā, pienācīgi ņemot vērā darbības apstākļus partnervalstīs un neparedzēto izdevumu saistību nepieļaušanas noteikumu. Tā cieši sadarbosies ar tās attīstības finansējuma partneriem, lai radītu novatoriskus finanšu instrumentus ar spēcīgu attīstības ietekmi tirgū.

5) Platformas ietvaros tika panākta vienošanās par 4 kombinēšanas sistēmu izveidi saskaņā ar finansēšanas instrumentiem (EAF – EKI – ASI – IPA). Secinājumi par turpmāku darbību saistībā ar projektiem tiks izdarīti attiecīgajās četrās valdēs (EAF, EKI, ASI un RIS valdēs). Pārskatītais lēmumu pieņemšanas process atvieglos, vienkāršos un uzlabos efektivitāti, kā arī sekmēs jaunās Finanšu regulas prasību ievērošanu.

Komisija atbalsta finansējuma kombinēšanas mehānismu turpmāku racionalizāciju, proti, četru finansējuma kombinēšanas sistēmu izveidošanu nolūkā uzlabot finansējuma kombinēšanas darbību efektivitāti attiecībā uz to politikas mērķu sasniegšanu un izmaksu samazināšanu.

Komisija, cieši sadarbojoties ar EĀDD un ES dalībvalstīm, pieliks pūles, lai nodrošinātu efektīvu un konstruktīvu ieteikumu īstenošanu attiecībā uz kombinēšanas mehānismu pārskatīto pārvaldības struktūru.

6) Valdei attiecīgās finansējuma kombinēšanas sistēmas ietvaros vajadzētu mērķtiecīgi pārbaudīt trešo valstu FI un jo īpaši reģionālo banku iesaisti vadošās FI statusā, pamatojoties uz to sniegto īpašu pievienoto vērtību konkrētā projektā vai reģionā. Turklāt, gadījumos, kad trešo valstu FI jau ieņem vadošo lomu konkrētos finansējuma kombinēšanas mehānismos, to loma būtu jā saglabā, ar noteikumu, ka ir izpildīti nosacījumi attiecībā uz to pievienoto vērtību. Eiropas un trešo valstu FI savstarpējā koordinācija un sadarbība joprojām ir ārkārtīgi nozīmīga, un šā iemesla dēļ trešo valstu FI būtu jāaicina piedalīties attiecīgajās sanāksmēs novērotāju statusā.

7) ES dalībvalstu, EP, EĀDD, Komisijas dienestu, plaša spektra publisko FI – daudzpusēju un divpusēju, Eiropas un trešo valstu – aktīvai dalībai ir bijusi būtiska nozīme, un tās rezultātā līdz šim ir gūti acīmredzami panākumi. Tos vēl vairāk nostiprina viedokļu apmaiņa ar PSO un citu dalībnieku iesaistīšana.

Komisija uzskata, ka ES platforma ir skaidri apliecinājusi savu nozīmi plaša ieinteresēto personu loka apvienošanā nolūkā apmainīties ar pieredzi attiecībā uz visiem finansējuma kombinēšanas aspektiem ārējās sadarbības jomā. Komisija iesaka turpināt ES platformas ietvaros aizsākto, balstoties uz tās pieredzi un panākumiem, un turpināt konkrētu jautājumu risināšanu, kas saistīti ar finansējuma kombinēšanu ārējās sadarbības jomā.

Visbeidzot, saskaņā ar darba plānu, ko iesniedza Komisija un pieņēma politikas grupa, ir izkristalizējušies un 2014. gada gaitā jau tiek risināti šādi jautājumi:

- privātā sektora līdzekļu piesaiste;
- ar klimata pārmaiņām saistīto pasākumu finansēšanas labākā prakse un iespējas.